

Kontrola rojstva otrok za- branjena v Clevelandu.

V MESTNEM SVETU BODEJO NAREDILI ORDINAN-
CO, KI BO PREPOVEDOVALA AGITATORJEM
UCITI RAZNE MATERE, KAKO SE ZNEBIVO ROJ-
STVA PREMNOGIH OTROK.

— V Clevelandu so se pojavili razni agitatorji, katerih načelo je, da je med človeštvo preveliko rojstva, da se morajo številna rojstva odpraviti, in so pričeli učiti s pomočjo pamfletov in razne literaturo matere, kako naj se znebijo rojstva otrok. Councilman Sulzman bo pri prihodnjem zasedanju mestnega zbora stavljal ordinanco, ki naj prepove nadaljnjo agitacijo v tej smeri. Sulzman namerava predlagati postavo, ki bo kaznovala vsakega z enim letom zapora, ki bi učil druge, kako naj se znebijo rojstva. Sulzman trdi, da mnoge matere odpravljajo rojstvo otrok, da je to nemoralno, itd. Resnica pa je, da je v Clevelandu mnogo agitatorjev, katerim so otroci trn v peti in skušajo rojstva kolikor mogoče odpraviti.

— Anton Omahen, 6912 Peck ave. toži mesto Cleveland na \$5000 odškodnine. Pravi da je spodbujal nad nekim pokrivalnikom za vodno cev in se močno poškodoval.

— Zadnji čas, da plačate ravnin na plin je do sobote, 10. junija.

— Večerna šola za državljanje vrši samo še ta mesec, 20. junija, nakar se zaključi. Župan je do 1. januarja zgril učencev. Večina teh je že dobilo papirje ali pridejno v kraticem na vrsto. Kdo hoče imeti prošnjo za državljanstvo pisano, naj se oglasi v petek od 6 do 7 ure včeraj v našem uradu, kjer to spremo.

— Seja Slovenske Lige se vrji v sredo, 14. junija v Grdinovi vorani. Stvari izvanredne vanosti glede politike Slovenske, glede novega odbora in dejno glede blagajne Slovenske Lige se bodo obravnavale te se zaključi. Navedoč bo tudi odslanc Londonskega Jugovanskega Odbora naš rojak.

Niko Zupanič, ter odposlanec odbora Milan Marovič. Seja je samo za člane za one, ki plačajo članarino.

— Novi člani. Pomniti pa je,

da se morajo člani skratati z vstopnicami, oziroma plačilnimi reziti, in da morajo te sejvi člani plačati letino. Kdo ne plača, nima pravice, da bi odločeval pri poslih Slovenske Lige.

— Od 20. do 25. junija bo naš mladenič, Ferdinand Zele, zastavil svoj lastnorocno izeleni zrakoplov v Birkovi vorani. Ferdinand Zele je sin Želeta, našega slovenskega pogrebniča in trgovca. O njem razstavlja prinesemo drugi eden natančnejši poročilo.

— Uradniki dr. Carniola od Maccabees nam naznajo, da je Surety kompanija plačala vse, kar je našla primanjkljaj v društvenih knjigah po bivem tajniku. Društvo torej ni skodovan, in ker je društvo obroba in žanesljivo, spojeno z jedno. Jednoto, maj rojaki z napajanjem pristopajo.

— V Cleveland je došel naš veljubljeni znanc John Marni države Kansas. Dospel je, da utrga tu cvetko naše selbine, Miss M. Svigel in jo podelje, kot zvesto ženico v njenato državo Kansas. Poletje se vrši v sredo, 7. junija, in slavljenje se praznuje na E. 63rd St. Naše iskrene

— Seja direktorjev za zgrad- mada nahaja v Meksiki.

Vojni minister Kitchener ubit na morju.

Angleži vojni minister je bil na torpediran križarki Hampshire, kjer je našel smrt. Silna zguba za Anglijo. Nahajal se je na potu v Rusijo. Rusi so začeli z ofenzivo proti Avstrijem in jih 13.000 ujeli.

Lord Kitchener mrtev?

London, 6. junija. Lord Kitchener, angleški vojni minister in ves njegov štab je poginil, ko je bila angleška križarka Hampshire torpedirana. Tako se je uradno naznano. Križarka Hampshire je bila torpedirana ob severnem Škotskem obrežju. Podrobnosti o tem še niso znane.

Kitchener, markantna pojava.

Ko se je pričela vojna, je moral angleški vojni minister Haldane odstopiti in na njegovo mesto je bil imenovan lord Kitchener, kateremu so izročili veliko moč. Kitchener je bil znan kot najboljši angleški strateg in najboljši general. V kratkem času je Kitchener zbral največjo armado prostovoljev, kar je še kdaj slišala zgodovina. Od 1.000.000 angleške armade je slednja dosegla na štiri milijone vojakov, prisiljeni se umakniti do Cagliari dolina, toda obdržali smo del gore Monte Cengio.

Obsedno stanje na Grškem.

Pariz, 6. junija. General Serail, vrhovni poveljnički zvezniški čet na Balkanu, je proglašil vse one kraje, katere je zasedla zavezniška armada, pod vojnim stanjem. Prebivalstvo je to z veseljem sprejelo. Proglasitev vojnega stanja se je zvršila radi nemške okupacije nekaterih grških fortov.

Tri ladje potopljene.

London, 6. junija. Angleški trgovski ladiji Dewsland in Salmonpool ter laška ladija Marters je bila torpedirana. Parnik Samonpool je nosil 4900 ton in je bil iz Avstralije na potu v Anglijo. Dewsland pa je nosil 1900 ton.

Tekst angleškega poročila o bitki.

London, 5. junija. Admiralteta je izdala sledeče uradno poročilo: Dokler ni zvedel vrhovni poveljnik brodovja za vse podobnosti o pomorski bitki, bi bilo prezgodaj izdajati tako uradno poročilo. Toda uspehi pomorske bitke so sedaj znani in jasni. Angleški brodovje se je srečalo z nemškim brodovjem popoldne ob 3.30 dne 31. maja. Vodilne ladje obeh brodovji so začele takoj z ostrom bojem, katerega so se udeležile velike križarke, lahko križarke, torpedovke in submarini. Zgube so bile teške na obeh straneh, toda ko je glavni oddelek angleškega brodovja prišel v boj, tedaj je trajalo le malo časa, da so nemške ladje potem, ko so dobole zasluženo plačilo, pobegnile pred angleškim brodovjem. Naše ladje so preganjale Nemce, dokler ni nastopila noč, ko so angleške torpedovke z uspehom napadle nemško brodovje. Medtem se je vrnil admirал Jellicoe, ko je zapobil sovražnika domov na glavno bojišče in iskal po kvarjene ladji, toda opoldne družeg dne, 1. junija, se je prepričal, da ni nobenega opravljala več, zato se je vrnil domov, naložil na vojne ladije nov premog in 2. junija je bil zopet pripravljen na bitko. Angleške zgue so bile že popolnoma razložene. Ničesar več ni mamo pristaviti, toda iz absolutno zanesljivih virov trdi angleška admiralteta, da nemške zgue niso bile samo relativno večje pač pa tudi absolutno. Popolnoma zanesljivo je, ko trdimo, da so zgubili Nemci dve oklopni, dve oklopni križarki, eno manjšo križarko, eno oboroženo križarko, devet torpedovk in en submarine.

Rusi zajeli 13.000 Avstrijev.

Amsterdam, 6. junija. Da po morejo Francozom na njih fronti pri Verdunu in Italijanom na jugu, so Rusi začeli z večjo ofenzivo na Priperu tja do meje Bukovine. Iz Petrograda se uradno poroča o velikih uspehih ruske armade v bojih, ki so se raztegljali na 250 milij dolgi fronti. Posebno hudo so trpeli Avstrije, ki so se moralni na več krajih umaknili. Ničesar več ni mamo pristaviti, toda iz absolutno zanesljivih virov trdi angleška admiralteta, da nemške zgue niso bile samo relativno večje pač pa tudi absolutno. Popolnoma zanesljivo je, ko trdimo, da so zgubili Nemci dve oklopni, dve oklopni križarki, eno manjšo križarko, eno oboroženo križarko, devet torpedovk in en submarine.

Velika ruska ofenziva.

Ne ve se, ali pomeni napad Rusov na avstrijsko fronto veliko rusko ofenzivo, toliko je pa gotovo, da Rusi napadajo na celi gališki in bukovinski fronti in da se Avstrije umikajo pred njimi. Avstrije so se čuteli popolnoma varne v strelnih jarkih, dokler jih niso Rusi nadomaj napadli. Rusi so vzel Avstrijem tudi 12 topov in 21 strojnih pušk.

Avtirska ofenziva.

Dunaj, 6. junija. Klub silni odpori sili Italijanov, pa Avstriji še vedno napredujejo na laški fronti. Iz Dunaja se poroča, da so Avstrije precej globoko se zagozdili v laško vrsto, Burnagel gorovja so bili Turki glasov.

Rockefeller in Carnegie hočeta uničiti katoličane

KATOLIŠKA DUHOVŠČINA OBDOĽUJE ROCKEFEL-
LERJA, CARNEGIA IN DRUGE BOGATINE, DA SO
ZAROTILI, DA UNIČIJO KATOLIČANSTVO V ZJE-
DINJENIH DRŽAVAH.

New York, 5. junija. Veliki denar namenjen za siromake, in da so v katoliških zavodih vladale take razmere, da so kri-
čale do neba. Kot omenja "New York Times" se duhovni sedaj maščujejo s tem, da oči-
tajo milijonarjem, da so se za-
rotili, da popolnoma uničijo uplivj katoliške cerkve. Kot znano je Rockefeller izrecno podaril več milijonov za vzgojevanje namene, toda pod pojmom, da se v njegovih zavodih nikjer ne uči nobenih ver-
skih znanosti.

Razprava, ki se je vrnila pred posebnim preiskovalnim odboru v New Yorku radi obdolžitve newyorškega župana, sedaj počiva, da dobre obe stranki nadaljne dokaze. Newyorški župan Mitchell je javno izjavil, "V Zed. državah se nahaja silna minozina denarja, da se vodi boj proti cerkvi. In oni, ki vodijo boj proti cerkvi, so najbogatejši ljudje v Zed. državah". Nadalje so duhovni tudi omenjali obdolžitve newyorškega župana Mitchell na pran katoliških duhovščini. Kadar znano je newyorški župan Mitchell pred sodnijo dokazal voditeljem raznih katoliških Francozi nima dovolj rezerv, da bi z nasokom vzel vse te forte. Verdun ne bo padel.

Boji okoli Verduna.

London, 6. junija. Pred Verdunom so zopet zbruhnili najsilnejši boji. Nemci so tako trdno odločeni, da Verdun mora pasti, da so zavezniški zbrali skrajne sile, da preprečijo nemški armadi vhod v Verdun. Najhujši boji se sedaj vršijo okoli forta Vaux, okoli hriba "Mrtevega človeka" in pri hrizu št. 304. Nemci so naskočili s tremi divizijami hriv št. 304, toda so morali umakniti, ko so doživeli teške zgube.

Pomoč Francozom.

Rusi so začeli z ofenzivo na avstrijski fronti, Italijani so poslali nove čete proti Avstrijem, in Angleži v okolici Ypres napadajo nemške postojanke, da tako olajšajo Francozom njen del pri Verdunu, in da Nemci prisiljeni paziti na vse fronte, namesto da bi zbrali vso moč pri Verdunu.

Rusi so aktivni.

Petrograd, 6. junija. Sled-
če uradno poročilo je bilo izda-
no: Na zapadni fronti pri Pil-
karni so Nemci, po huden arti-
lerijskem obstrelijanju trikrat poskusili začeti z ofenzivo, to-
da so bili vselej vrženi nazaj. V soboto je naša artillerija raz-
kropila Nemce, ki so se hoteli
zadržati pri Krevo. Pri vasi Gor-
odički smo opazili velik oblak
dim, ki je prihajal proti našim
strelnim jankom, toda predno je dim priselil do nas, se je obrnil proti Nemcem, kjer smo o-
pazili velik požar.

Križarka Seidlitz zgubljena.

Oklopna križarka Seidlitz,

27.000 ton, je dobila take po-
zare, da ne bo za popravilo.
To križarko so dobili Angleži
jutro po boju pri otoku Fano
v obupnem stanju. Angleško
brodovje jo je pričelo loviti.
Nemške in angleške zgue.
Nemci so zgubili dosedaj
sledeče ladje: Pommern, 13-
200 ton, Wiesbaden 5.600 ton,
Frauenlob 5600 ton, Elbing 5000 ton, šest torpedovk, 6000
ton, Westfallen 18.900 ton,
Derflinger 26.000 ton, Lutzow 26.600 ton, Rostock 4.820 ton,
en submarine ali skupaj 18 la-
dijs 113.435 ton in 6500 mož.
Angleške korektne zgue so
bile zadnjih navedene.

London, 6. junija. Nemška

škodbe, da ne bo za popravilo.
To križarko so dobili Angleži
jutro po boju pri otoku Fano
v obupnem stanju. Angleško
brodovje jo je pričelo loviti.

AVSTRIJSKI RABELJ NA DELU

AVSTRIJSKA VLADA JE DALA ZGRABITI NAJBOLJ UGLEDNE ČEŠKE NARODNJEKE IN JIH OBESITI NA VISLICE, KER SO SE POTEZOVALI ZA NAROD.

Dunaj, 5. junija. Preko Be-
rolinu v London, se poroča:
Voditelj Mlado-Čehov, dr. Kramar-
ja, ki poznajo položaj, pravijo,
po katerem so poslali španskemu
kralju sledčeb brzojavko:
"Spanci v Meksiku, zbrani pri
posebnem shodu, prosijo vaše
veličanstvo, da uporabi ves
svoj upliv, da ne pride do voj-
ne med Meksikom in Zed. držav-
ami." Apel na Alfonza.

Mexico City, 5. junija. Špan-
ski stanovalci v tem mestu so
imeli včeraj ljudski shod, po
katerem so poslali španskemu
kralju sledčeb brzojavko:
"Spanci v Meksiku, zbrani pri
posebnem shodu, prosijo vaše
veličanstvo, da uporabi ves
svoj upliv, da ne pride do voj-
ne med Meksikom in Zed. držav-
ami." Apel na Alfonza.

Avstrijski rabelj je torej do-
bil zopet svoje krvavo delo,
katero je tako priljubljeno v Avstriji. Poleg omenjenih dveh
pričeta na vislice tudi dr. Ros-
senhain in g. Samasol. Izobra-
ženjem Slovencem mora biti
znanime dr. Kramarja, prve-
ga češkega boritelja za svobo-
do, neumorno delavnega moža
za napredok naroda, ki je silno
koristil Čehom v njih ostrom boju s tiransko avstrijsko vlado. Bil je znan kot iz-

CLEVELANDSKA AMERIKA

IZHAJA V PONDELJEK, SREDO IN PETEK.

NAROČNINA:

Za Ameriko - \$2.50 Za Cleve'd. po pošti \$3.00
Za Evropo - \$3.50 Posamezna številka - 5c

Vsa pisma, dopisi in denar naj se pošilja na: "Clevelandsko Ameriko",
6119 ST. CLAIR AVE. N. E., CLEVELAND, OHIO

EDWARD KALISH, Publisher.

LOUIS J. PIRC, Editor.

ISSUED MONDAY, WEDNESDAY AND FRIDAY.

Read by 25,000 Slovenians (Kraijers) in the City of Cleveland and elsewhere.
Advertising rates on request. American in spirit Foreign in language only.

TELEPHONE CUY. PRINCETON 189

Entered as second-class matter January 5th 1909, at the post office at Cleveland,
Ohio under the Act of March 3rd, 1879.

No. 67. Wed. June, 7th, 1916.

Ameriškim Slovencem!

(Nadaljevanje.)

Razvijajoč tu pred vami, moji Slovenci, misel jugoslovensko, jaz sem krenil s poti priopovedovanja o stanju v začetku te vojne, z ozirom na Slovence. Nadaljujmo torej začetno!

Vršeč dolnosti vojnega cenzorja sem budno zasledoval razvoj političnih in vojnih dogodkov. Čakal sem s posebno napetostjo, bode-li kdo kje povzdignil glas v imenu naše nesrečne domovine. Pričakal sem, da po tajnem sporazumu med našimi politiki skočijo preko črno-zoltih mehnikov vsaj nekateri vodilni možje in če se to ne posreči sem si mislil, da se sigurno Amerika oglaši govorč v imenu matere Slovenije. Ali čas je potekal, veliki dogodki so se vrstili, narodi so prihajali s svojimi programi, samo o Slovencih ni bilo ne duha ne sluba.

In tedaj sem se čutil opravičenega, da nastopim pred svetom kot reprezentant slovenskega naroda in da govorim v njenem imenu. Sicer sem bil tedaj razmeroma mlad in bi bil morda kateri moj rojak bolj poklican za ta posel, ali ker se ni upal nikdo na dan, smatral sem za opravičenega začeti stvar na svojo roko in svojo odgovornost, četudi sem bil takoreč brez vsega in osamljen kakor list iz slovenske lipe, ki ga je vihar odnesel daleč na jug. Pa kaj bi bil skromen, saj pravi pogovor, da je skromnost olika poniglavcev, med reprezentante slovenskega naroda spadam tako in tako, četudi me dosedaj ni narod volil za poslanca, ker se čutim opravičenega smatrat se prestavnikom po svojih znanstvenih in kulturnih delih. Kot otec moderne jugoslovenske ideje imam menda tudi jaz pravico, da rečem kako besedo v imenu rodov med Trstom in Cagliaridom.

Čas je bil osodepoln, dogodkov je bilo mnogo izprepletenih z zanimivimi episodami ali ysega vam ne morem tukaj povediti ter vsega pošesti, ker čas poteka in vam vše od dolgega poslušanja morda utrujenost pada na oči. Zato vam hočem razjasniti zlasti eno poglavje, poglavje o razmerah med Srbijo in Slovencih, ker so v tem pogledu prihajale k vam v Ameriko najbolj vznemirajoče vesti, ki so inome namen naprej skali mir in zaupanje med temi dve jugoslovenskimi plemeni, ki tako lepo eno drugo popolnjujejo. To je bilo seveda vse preračunjeno in vprizorjeno od avstro-mažarskih agitatorjev, posebno pa od onega zloglasnega lahonsko-hrvatskega priganjača, ki izdaje v New Yorku oni umazani cunji "Narodni List" ter "Slovenski Narod". Trosile so se nameč laži, da hočajo Srbi po razbitju truhle Avstrije podgartiti Slovence in to tako, da jih en del odtrga Italija a drugi pa pride pod Srbijo.

To je tako padlo, tako debele laž, da se more kar prijeti. Poslušajte me torej, može iz Cleveland, kako je bilo! (Povedovanje vlač obča napetost.)

Stvar se je vrnila ravno nasprotno. Politika Srbije Slovencu niti omeniti ni hotela več kot štiri meseca in se je bilo bati, da ostanemo pozabljeni. Stalo me je veliko truda in mnoge prage sem moral prekorati in prijeti za mnoge kljuge v Nišu, predno se nas je Srbija usmiliila ter vzel tudi Slovence v vladni program osvoboditve, kakor je to storila za Hrvate pri izbruhi vojne.

V začetku vojne se je namreč v Nišu sestala Srpska Narodna Skupščina in je izdala manifest, v katerem se naštevajo vse jugoslovenske dežele, v katerih bi prišla hrabra srbska armada ter jih osvobodila, ali slovenska dežela ni omenjena nobenata. Zatem je dne 4. avgusta 1914 (22. julija po pravoslavnem koledarju) izdal vrhovni zapovednik srbske vojske, prestolonaslednik Aleksander, v Kragujevacu proglaša na svoje armade, ki se prične takele: "Junaci! Največi i zakleti neprijatelj naše države in našega naroda iznenada i bez ikakvog razloga nasrnio je besomučno na našu čast i na nas život. Austria, taj nenasitni severni naš sused, več je nagomilala vojsku i učinila više pokušaja: da predje našu severnu granicu, i da porobi našu divnino otažbo. Njoj kao da je bilo malo što smo mi morali godinama mirno da slušamo jauke milijona naše braće, koji so do dana dipirali iz Bosne i Hercegovine, iz Banata i Bačke, iz Hrvatske, Slavonije, Sremske in našeg mora, krške Dalmacije. Sada je zastražila najviše, traži našu glavo, našu nezavistnost i čast Srbije." — "Junaci! Posle sjajnih uspeha našega oružja 1912 in 1913 godine i državnih tekovina, koje nam je pričnala celo Evropa zaključenim mirom u Bukareštu. Ja sam najiskrenje želel, da se Srbija in moji dragi ratnici u miru odmore i okrepe od silnih ratnih napora, uživajoči uteko vinama svojih pobeda. I zato je bila Srbija gotova da se na miran način objasni i sporazume s Austro-Ugarskom o svima spornim postanjima. Ali se na žalost, odmah uvidelo da Avstrija ne ide na to da s nama pregovara, čak i da smo i spremili sve njene zahteve. Ona je bila rešena da nas napadne, da nas ponizi i da nas ubije. Zato su ti stranni zahtjevi Avstrije morali dobiti dostojan odgovor. Ja sam ih sa prezrenjem odbio, uveren da cete svi vi tu sramotiti, koju je imala pasti na nas, baciči u lice onome, koji je pokusao da njome umrlja sraj i slav vašega oružja. Stoga sam vas pozvalo u ovo radno doba, da pod vašim pobednoščnim zastavam, iako još umoren od skorašnjih naših pobeda, stanete opet na branik otažbine. Saopšenje, koje vam sada činim, jeste objava rata Avstriji. Na oružje, moji dični sokolovi! itd... U boj za slobodu i nezavisnost sprskega naroda! Jugoslovenstva!"

Tako je zaključil kraljevič Aleksander svoj manifest ter napovedal vojno veliki avstro-ogrski monarhiji.

Kakor vidite, dragi moji Slovenci, manifesta sicer spominjata Jugoslovenstvo, ali pri naštevanju deželi se ustavita oba na Kolpi in Sotli, na jugovzhodni meji slovenskega naroda. Niti ena naša dežela ni spominjana! Naravno je, da sem se vznemiril in da mi je bila polna glava skrbi a srce polno tuge. Tako isto je bilo pri srcu dvema slovenskima visokošolcem, V. Fabijanciču in A. Jenku, ki sta kot gosti srbskih kolegov potovala po Macedoniji pa jih je napoved vojne zatekla doli v Nišu. Oba dva plemenita mladeniča nista dolgo premisljevala

kaj jima je storiti, ampak sta storila svojo dolžnost s tem, da sta se pri niškem pešpolku oglašila kot prostovoljica, kar sta prišla v sklop kombinovane divizije pod generalom Pašičem. Ko sta se preoblekle ter se prišla k meni posloviti, sem jima dal' citati oba manifesta, ki sta jih osupnjena odložila. Kaj bo z nami! Kaj bo z nami Slovenci! sta tarkala. Ali nas Srbi res marajo osvoboditi? Da-l oni zanišljajo Jugoslavijo brez Slovencev? Iz manifestov se more sklepata na to! In eden od njiju je razburjen jel odpenjati gume vojne suknej, tako da jih je takoreč bolj trgal kot odpenjal, hoteč sleči uniformo rekoč: Čemu bi se boril in riskiral svoje mlado življenje, če pa ostane moja domovina neosvobojena v avstrijski sužnosti! No, jaz sem si na vso moč prizadeval, da pomirim mladeniča obljubivši jim, da vse storim, da se popravi napaka in da se vzimo tudi Slovenci v program osvobojenja in zedinjenja Jugoslovenov.

Še iste noči sta Jenko ter Fabijancič odkorakala s svojim polkom proti sovražniku, ki je bil vše prešel Savo ter moril in požigal po rodotvorni Mačvi. V sredu meseca avgusta 1914 sta se oba plemenita mladeniča udeležila ponočne bitke na Ceru, ki je za Srbe pomenila sijajno zmago. Žalibog je bil Jenko zatek v srcu a Fabijancič je bil ranjen v stegno. Tako je bila prelita prva kapljila slovenske krvi v svetu našega osvobojenja. Mlado življenje je bilo darovano na oltaru svobode. Pal je mlad mož, ki je bil dika in ponos svojih tovarišev in nadomovine. Sedaj mu trohni truplo pri vasi Tekerišu izpod Ceri in mati njegova zastonj v Ljubljani pričakuje, da se ji vrne s popotovanja njen miljenec, ki je imel plemenito obliče, plave lasi in lepe modre oči. Slava mlademu junaku Jenku, ki mu ni bilo sojeno dočakati dan svobodne Slovenije! (Klici: Slava mu!) Nam je teško padla na srce osoda mladeniča, jaz vidim, dragi moji rojaki, ki je več žrtvoval za spas Slovenije nego 200.000 ameriških Slovencev in še jaz po vrhu, ali kaj je to v primeri z žrtvami naših bratov v Srbiji! Tam je uničenih 200.000 mladih življenj in ni je matere, ki ne bi točila solze za sinovi, ni je sestre, ki ni zavita v črno po svojem bratu. Zaključimo slava tudi palim Srbom, ker oni so pali tudi za nas!

Besedel, ki sem je dal mladima borecema pri njihovem odhodu na bojišče, sem držal za sveto in sem jo tudi držal. Po zmagri srbskega orožja na Ceru in Jadru sem se napotil naravnost k gospodu Pašiču. V poslopu niskega načelstva me je sprejel njegov tajnik in me je vprašal v čem bi zelel govoriti, na kar sem mu po pravici povedal, da o Slovenci. Tajnik odide v ministerstvo in ko se vrne mi reče: Gospod Pašič vas ne more sprejeti in sploh je prerano govoriti o Slovencih.

Ker sam nisem bil istega mišljenja, sem nejevoljen odsel—v rusko poslanstvo, ki je bilo tačas pri starem pašinem konaku blizu mosta na Nišavi. Ker je bil ravno umrl poslanik Hartwig, nadomestoval ga je njegov prvi tajnik Strandman, ki me je zelo lepo, sprejel in poslušal govorčega o Slovencih in o njihovi želji, da se osvobode izpod avstrijskega jarma, da tvorijo s Hrvati in Srbi eno državo. Povedal sem mu, da sem o tem predmetu vše prej razgovarjal s pokojnim poslanikom Harwiggom in dā mi je ta obečal, zavzeti se za moj narod. Gospod Strandman si je nekaj zabilježil in mi velel, zopet priti, ko se bo vojna bližala koncu.

Kakor rečeno, Slovenci niso bili omenjeni v manifestima, k temu me še minister Pašič ni hotel sprejeti. To mi je kopalo po glavi in razmišljali sem, zakaj neki je vse to? Da-l ne misljijo morda ministri, da so jim Slovenci predalec na zapadu in da so morda kot možje iz starejše premalo poučeni o nas zaradi tega hladni in ne zavzeti? Da-l so morda preskomorni in se boje, da jih bi smatrali v Evropi za megalomane, ako bi proširili svoj program osvoboditve do Vrbskega jezera na Korškem in do sv. Gotharda na Ogrskem? Ali so morda boji Pašič, da mu ne bi nagajali Italijani če se zavzame za Slovence, ker na ta način bi se križali politiki Srbije in Italije, ki vše od nekaj daj prezi na Istru, Trst z okolico, Goriško in na zapadni del Kranjskega? Bilo kakor bilo, z eno stvarjo sem bil na čistem, da bomo izgubljeni in pozabljeni če se nobena država ne po tegnega za nas, če se ne izjaví, da se bori tudi za nas in da njene žrtve veljajo tudi osvoboditi Slovenec. Ali je to mogla biti Rusija? Ne! Ker ona se je mogla izreci samo v principu za svobodo malih narodov, a specijelno se ni mogla angažovati za nas izmed vseh vzrokov tudi iz tega, ker je bila celo Evropa in zlasti Italija očitala, da misli na realizovanje panslavističnega programa ter razsiriti svojo oblast do Adrie. Pa tudi predalec je Rusija in mi smo od nej deljeni po tujih, velikih narodih: Rumunii, Ogriji in Nemcih. Mar nas je mogla vzeti v zaščito Avstrija? (Obenim smeh.) Ne! Mar Italija? Saj ona bi nes najraje pogolnila kot gladen volk! Torej ostanejo naša naša samo Srbi, naši bratje po krvi in jeziku! Kam naj solza kaže, če ne na oko! Srbijo moram pridobiti za Slovence, pa će me ostalo magari tudi življenje, sem si mislil in modroyal!

Začel sem delo od začetka. Napisal sem najprej informativni članek o Slovencih in njihovi zemlji pod naslovom: "O Slovenčima", ki sem ga dal pomnožiti v deset eksemplarov ter izročil raznim srbskim ministrom in politikom. Članek, ki je bil, obenem neke vrste promemoar, se je končal tako-le: "Sloveni so po naravi svojega jezika in po krvi rojeni bratje Hrvatov in Srbov in zato je tudi naravno, da želijo priti v sklop bodoče države treh plemen: Srbov, Hrvatov in Slovencev. Edino tako jugoslovenska država bo mogla zagotoviti Slovencem njihov obstoj ter jih obavarovati Lahov, Nemcov in Mažarov." Eden izvod tega spisa je dobilo tudi kraljevo srbsko ministerstvo zunanjih zadev. In gospoda so se začela po malo razgovarjati z meno o slovenskem vprašanju, tako n. pr. minister Jovan Jovanović, minister Stojan Protić, bivši minister Vojko Veljković, konzul M. Milojević, akademik Ljuba Kovačević, a se najbolj si nas je vzel k srcu dobrošru in humani minister prosverte: Ljubomir Jovanović! Priznali mi so vsi, da se ni smelo pozabiti na nesrečne Slovence in da se bo pri priliku tudi za njih storilo kar je potrebno. V začetku oktobra sem se seznanil z nekim ruskim žurnalom, ki je prevel moj članek na ruski jezik in ga objavil v Petrogradu pod naslovom: "Pro patria mea Slovenia". Isto čas sem izdelal v bojah zemljevid naših dežel in razprostranjenja našega jezika z napisom "Slovenija" s pojasmilom v ruskem jeziku. Ravno ko je risar Lazič zemljevid na kamne vrezaval zaradi ponomočenja, vdrli so Avstrijanci v Belograd, a ko so bili po dvanaštih dneh zpet s krvavimi glavami izgnani, izkopal je Lazič kamne iz skrivališča ter dovršil delo. Še zemljevidi imajo čudno in romantično zgodovino postanka, kaj ne da!

Tako sem sejal pri Srbih seme zanimanja, pa če hočete tudi usmiljenja za nas Slovence. Čak sem da skoraj vzklike in počake cvet in sad. In čudno, da je pokazalo sad baš v času največje stiske in nevarnosti za srbsko državo. (Po porazu na Ceru so se Avstrije zbirali zopet v velikih masah in navalili v novembra leta 1914 z nekimi sedmimi korci (vojnim zbori) na Srbijo hoteč jo to pot pregaziti in uničiti. Kravji boji so se vršili ob Drini in Savi, ki ste tekli često krvavi ter nosili konje in mrtve vojake. Avstrijanci so bili vše zavezli več kot tretino Srbije in vše so bila v njihovih rokah: Šabac, Valjevo, Belograd, Loznica, Užice, Lazarevac. In v tej nevarnosti se je rekonštruirala vlada iz voditeljev vseh strank in sklical se je skupščina v Nišu. Na seji od dne 7. decembra 1914. (24. nov. po starem koledarju) podala je srbska vlada deklaracijo, ki je po svoji vse-

bini pomembnejša, slavnejša kot vse srbske zmage. Za vas, dragi moji rojaci, je najvažnejše ono mesto, kjer se omenjajo Slovenci in koje se glasi tako: "Prepričani v vernost celega srbskega naroda, da izdrži v svetem boju za obrambo svojega ognjišča in svoje svobode, vladu kraljestva Srbije smatra za svojo najglavnejšo in v teh osodepolnih trenutkih edino naložno, da zagotovi vspešen konec ovrega bojevanja, ki je v istem trenutku, ko se je začelo, postal obenem boj za osvobojenje in združenje vseh naših neosvobodenih bratov: Srbov, Hrvatov in Slovencev."

(Dalej prihodnjič.)

Iz stare domovine

Papir na Nemškem. Tovarnarji na Nemškem so podrazili še sedaj papir na 20%. Vesled tega je cela vrsta časopisov podražila naročino.

Koze. Od 20. do 26. februarja je zbolelo v Galiciji 1464 in v Bukovini 18 oseb za kozam. Drugod je v istem času zbolelo za kozam 116 oseb, in sicer na Dunaju 11, v Gradcu 10, v Zagoru 2, v Ljubljani 5 in v Trstu 2 osebi.

Nezakonski sin Maksima Gorkija, Zinovij Peškov, je bil prostovoljec v francoski armadi in je v vojni izgubil eno roko. Zdaj se nahaja v Italiji, kjer agitira za četverozvezdo.

Umrla je v Taboru na Českem blvšč igralka zagrebške gledališča Marija Šimanovska, ki se je bila pred nekaj leti poročila s prvim kapelnikom Ivovske opere.

(Najlepše ulice v Spodnji Šiški sta Kauškova in sv. Janeževa cesta. Kdor jih želi videti v sedanjem stanju, si mora obutti meksikanerje in pride do slednjega drugega pridača. Pravijo, da so to okrajne ceste ljubljanske okolice. Blata in vode stoji blizu 30 cm na debelo, tako da si že otroci ne upajo več na cesto.)

General Auffenberg okraden. Dunajski listi poročajo: General Auffenberg je bil te dni okraden. V Straussovem gledališču mu je žepni tat potegnil denarnico s 600 K gotovine iz zape.

General Plamenac, nekdanji črnogorski minister in sorodnik kraljevske rodbine je na Cetinju umrl v starosti 70 let. Pogreb se bo vršil z vsemi vojaškimi častmi.

Pegasti legar. Od 20. do 26. februarja je zbolelo za pegasti legarjem v Galiciji 259, v Bukovini 14 oseb. Drugod je zbolelo 88 oseb, in sicer med drugimi na Dunaju 3 osebe, v Pragi 1 oseba.

Zlato poroko sta obhajala pred kratkim 78 letni Matevž Moder, posestnik na Selu pri Grosupljem, in njegova 71 letna soprona Marija rojena Potokar. Jubilanta sta skrbno gospodarila; imata osem otrok

Slovenski Narodni Dom,

(The Slovenian National Home)

USTAN. 3. AVGUSTA. 1914. INKORP. 17. AVGUSTA 1914.
V DRŽAVI OHIO

UPRAVNI ODBOR:

Predsednik: Dr. FRANK J. KERN, 6202 ST. CLAIR AVE.
Podpredsednik: JOŠIP M. JAKŠIĆ, 6101 ST. CLAIR AVE.
Tajnik: FRANK HUDOVERNIK, 1052 E. 62nd STREET.
Blagajnik: MIHAEL SEČNIKAR, 6305 GLASS AVE.

NADZORNJI ODBOR:

Frank Černe, 6033 St. Clair ave. Frank M. Jakšić, 1283 Norwood Rd.
Mat. Petrovich, 1096 E. 67th St.

STAVBENI ODBOR:

Josip Zele, 6108 St. Clair ave. Anton M. Kolar, 3222 Lakeside ave.
Louis J. Piro, 6119 St. Clair ave.

FINANČNI ODBOR:

Rudolf Perdan, 5802 Prosser ave. Zofia Bink, 6006 St. Clair ave.
Louis J. Piro, Josip Kalan in Frank Černe.
Seje direktorja se vrše vsak drugi četrti petek v mesecu
na 6029 Glass ave.
Vse delavnice in korespondence tikajoče se S. N. D. naj se pošljajo na prvega tajnika.

RACUN ZA MESEC APRIL IN MAJ, 1914.

DOHODKI:

Društvo Slovenija na račun delnic.....	\$ 25.00
Društvo Srca Jezusa na račun delnic.....	\$ 20.00
Društvo Slovenski Sokol na račun delnic.....	\$ 5.00
Na račun delnic od članov.....	\$ 58.00
Preostanek od venca pok. Jos. Jarca.....	\$ 2.50
John Grdina, daroval.....	\$ 1.00
Skupaj dohodkov v mesecu aprilu.....	\$ III.50
Društvo Slovenija na računa delnic.....	\$ 25.00
Društvo Napredne Slovenke ostali dolg.....	\$ 50.00
Društvo Ribnica, št. 12, SDZ na račun	\$ 10.00
Društvo Slovenski Sokol na račun delnic.....	\$ 5.00
Slov. Nar. Cítalnica na račun delnic.....	\$ 10.00
Društvo Srca Jezusa na račun delnic.....	\$ 30.00
Društvo Janeza Krst. na račun delnic.....	\$ 15.00
Društvo Slovenec, št. 1. SDZ na račun	\$ 20.00
Na račun delnic od članov društva.....	\$ 124.50
Napredne Slovenke, nabranou pri banketu.....	\$ 20.00
John Zulich, nabral na godovanju J. Grdina.....	\$ 6.70
Jadranska Vila, 15% od veselice.....	\$ 15.00
Skupni dohodki v mesecu maju.....	\$ 331.20

STROŠKI:

Fr. Černe za dvorano, knjige in Ins. Dept.....	\$ 4.20
John Grdina dvorana.....	\$ 1.00
The Exelsior Stamps Work, pečati.....	\$ 5.00
The Burrows Brother Co. za knjige itd.....	\$ 17.00
Cl. Am. za pisalni papir, kuverte in dop.....	\$ 8.75
The Burrows Bros. Co. rezit knjiga itd.....	\$ 3.05
Skupni stroški v mesecu aprilu.....	\$ 39.80
Cl. Am. zapiski, cirkularji in pogodbe.....	\$ 38.00
The Burrows Bros. Co. 144 rezit knjizic.....	\$ 10.00
Skupni stroški v mesecu maju.....	\$ 48.00

DOHODKI:

Društva plačala na račun delnic v aprilu.....	\$ 50.00
Društva plačala na račun delnic v maju.....	\$ 165.00
Člani del. plačali na račun delnic v aprilu.....	\$ 58.00
Člani del. plačali na račun delnic v maju.....	\$ 124.00
Prostovoljni doneski v aprilu.....	\$ 3.50
Prostovoljni doneski v maju.....	\$ 41.70
Skupaj \$ 442.70	

STROŠKI:

Skupaj v mesecu aprilu.....	\$ 39.80
Skupaj v mesecu maju.....	\$ 48.00
Skupaj \$ 87.80	

Preostanek v dveh mesecih.....	\$ 354.90
Prenos blagajne zadnjega računa dne 4. aprila.....	\$ 801.26
Gotovini v blagajni.....	\$ 1156.16

V Clevelandu, O. dne 31. maja, 1914.

Frank Hudovernik, tajnik

Do koncem maja t. l. je prodanih delnic od društev 575 in od članov 122 skupaj 697 delnic ali za \$6,970.00 iz med teh jih je 19 popolnoma plačanih.

Kakor je razvidno iz računa, so nekatera društva zelo aktivna, da redno vsak mesec plačujejo svoje obroke na delnice. Prosí se tudi ostala društva, da po možnosti prispevajo vsaki mesec nekaj na delnice, več denarja bo v blagajni, večje zanimanje bo.

Člani, kateri žele kupiti po več delnic pri raznih društvi, to lahko storite, samo naj vsak delničar vzame pri enemu društvu, in isto naj plača in ko je prejel delnico, naj potem vzame pri drugemu društvu, to pa zato, ker bi to glavnemu tajniku dalo preveč posla, da bi pri vsakemu društvu vzel kar vse naenkrat.

Člani, kateri žele kupiti po več delnic pri raznih društvi, to lahko store, samo naj vsak delničar vzame pri enemu društvu, in isto naj plača in ko je prejel delnico, naj potem vzame pri drugemu društvu, to pa zato, ker bi to glavnemu tajniku dalo preveč posla, da bi pri vsakemu društvu vzel kar vse naenkrat.

Tako moram prodati moj krasni piano, katerega dobite po skorici polovicni ceni na 12500 Dunlap ave. Vzemite Superior ave kar do 125 ceste. (71).

NAZNANILO.

Spodaj podpisani naznajan občinstvu, da sem sem se preselil s svojo trgovino iz Calcutta ave. na 1520-32 Waterloo Rd. zraven Gregoriča, kjer je bila poprej šola. Obenem se priporočam rojakom po Collinwood in Notinghamu za obilen obisk naše nove trgovine, za kar vam bom vedno hvaljen. Josip Kos, 1520-32 Waterloo Rd. Collinwood, O. (67)

NAZNANILO.

Slovenska trgovina z modernim blagom in trpežnim obulalom. Prodajamo vse, kar potrebujete pri družini, v trgovini imamo dve dobički šivilji, ki vam naredijo kar potrebujete. Cene nizke, nižje kakor pri živo. (Pozdrav Genove Šupan, tajnik) (68)

POPRAVEK.

Pri zahvali dr. Glas Clev. Delavcev, št. 9. SDZ, ki je bila priročena v zadnji številki, je treba popraviti sledete stvari: Da se društvo zahvaljuje najiskrene vsem slavnim društvom, ki so se udeležila parade in banketa v dvorani, nadalje, da se društvo zahvaljuje kum in kumici, Lov. Petkovšek in Tereziji Petkovšek za krasni venec in druga darila zastaver društva.

Dr. Glas Clev. Delavcev, št. 9. SDZ.

POZOR!

Dr. Delavec, št. 257 SNPJ priredi v West Parku, O. koncert na vrtu brata Miike Ipavec, dne 11. junija. Vrt se nahaja na Brunner ave. Rojake in sedanja društva se uljedno vablji. Veselični odbor bo preskrbel vse najboljše z mrzlimi pijačami in dobrimi prigrizki. Posebnost bodo bogati dobitki za srečolov in licitacije. Dober ples in godba. Začetek ob 2. uri popoldne, v slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo. (68)

Veselični odbor dr. Delavec. Rada bi zvedela za svojo sestro Rezo Zubukovec, omogočeno Stritar in za brata Franca Zubukovec. Doma sta iz Male Vasi pri Dobrem polju. Pred 5. leti sta se nahajala v Clevelandu, O. (Prosim cenjene rojake, če kateri ve za njih naslov, da mi ga blagovoli naznaniti, ce pa sama čitala oglas, naj ce oglastis pri svoji sestri, ker imam več važnih stvari poročati. Josipina Zubukovec, omogočena Reboli, R. F. D. No. 7., 1 a. Murray, Utah. (69)

Naprodaj je hiša na 34. cesti s 9 sobami za 1 družino, se lahko napravi za dve. Cena samo \$2500. Last Mrs. Collins se izve pri L. J. Zupančič, 1372 E. 47th St. (68)

CEDNA HIŠA je naprodaj za 4 družine. Več se pozive pri lastniku Fr. Koplan, 1366 E. 41st St. (70)

Slovenski fant dobi dobro delo na razvajalem vozu in zasplošna dela. Mora znati angleško in mora prinesi priporočilo. A. Kirtz, 2330 Ontario St. (68)

Razglas!

Vsem rojakom v Clevelandu se da v naznjanje, da je društvo "Srca Jezusovega" se odločilo sprejemati nove člane od 16 do 35. leta

vstopnine prosti, in sicer za tri mesece, april, maj in junij.

Torej kogar veseli postati član tega najbolj premožnega društva v Clevelandu, naj ni odlasa, ampak naj se takoj posluži ugodne prilike, katera se mu sedaj nudi. Za več pojasnila naj se vpraša pri predsedniku John Pekolj, 1197 E. 61st St. ali pri Math Oblak, 1235 E. 60th St. June 9)

VABIVO.

Dr. Slovan, št. 3. SDZ vabi na piknik, katerega priredi v nedeljo 11. junija na prostorih Louis Recharja v Euclid, O. Društvo se je potrudilo, da se bo cenejeno občinstvo zahvalilo popolnoma neprisiljeno in nepristransko. Za jed in pijačo bo dobro preskrbljeno, za mlade in poskočne pare pa bo svinčni dobro poznani orkester pod vodstvom g. L. Šepška. Društvo upa na veliko udeležbo od strani vseh bratskih društev in vsega občinstva v Clevelandu in Collinwoodu. Za obilen poset se društvo že naprej vsem zahvaljuje. (67)

POZOR!

Prodajamo sledete fine pijače: Slivovka, tropinjevec, brinjevec, \$2.50 in \$3.00 galona.

A. COHN,
5819 St. Clair ave.

Mi pošiljam žganje na vse kraje Zjd. držav. Pošljite danares naročilo. (Wed-Fri.)

DELAVCI!

Delo dobjijo Slovenci. Stalno delo vse leto. \$2.50 ali več na dan. The Union Salt Co. E. 65th in Lake Shore R. R. St. Clair kara. (Wed & Fri. 6-30)

NAZNANILO.

Cenjenemu občinstvu uljudno naznjam, da sem odvoril novo prodajalno s slasnicami, sladoledom, mehkim pijačami, duhanom in smodkami. Svojim prijateljem se uljudno priporočam za obilen obisk.

JAKOB GRDINA,
156-16 Calcutta ave. Collinwood

(68)

Priporočilo prijateljem!

Znano vam je že, da sem odpril prve vrste slovensko gostilnico na St. Clair ave. in vogal E. 55th St., kjer je bil prej Muhihausers saloon. Vsi Slovenci brez razlike so vselej uljudno vabljeni, da posetijo te lepe gostilniške prostore, kjer dobitjo vsak čas najboljšo postrežbo, izvrstne pijače. Pridite na časno pive, vina ali žganja, načrte dobro žganje za zdravilne potrebe na dom. Prodamo tudi na galone, da boste zadovoljni. Ob vsakem času ste nam jako dobrodošli in prijazna naša postrežba vam bo vedno ugajala. V zvezi je tudi restavrant prve vrste, kjer dobitje ob vsaki ure sveža domača jedila po najnižjih cenah, prava domača slovenska kuhinja. Vsem rojakom se toplo priporočamo. (Wed-70)

GEO. TRAVNIKAR,
5500 St. Clair ave.

POZOR!

Dr. Delavec, št. 257 SNPJ priredi v West Parku, O. koncert na vrtu brata Miike Ipavec, dne 11. junija. Vrt se nahaja na Brunner ave. Rojake in sedanja društva se uljedno vablji. Veselični odbor bo preskrbel vse najboljše z mrzlimi pijačami in dobrimi prigrizki. Posebnost bodo bogati dobitki za srečolov in licitacije. Dober ples in godba. Začetek ob 2. uri popoldne, v slučaju slabega vremena se vrši veselica prihodnjo nedeljo. (Wed-70)

POZOR!

Dr. Delavec, št. 257 SNPJ priredi v West Parku, O. koncert na vrtu brata Miike Ipavec, dne 11. junija. Vrt se nahaja na Brunner ave. Rojake in sedanja društva se uljedno vablji. Veselični odbor bo preskrbel vse najboljše z mrzlimi pijačami in dobrimi prigrizki. Posebnost bodo bogati dobitki za srečolov in licitacije. Dober ples in godba. Za

POT ZA RAZPOTJEM.

Roman.

Spisal dr. Ivo Šorl.

Vrata iz zakristije so se odprla počasi in široko ter ostala tako, dokler se ni prikazala hip pozneje na pragu velikanska postava župnika Ivana Orla v dolgem, črnem talarju in z baretom na glavi.

Cerkovnik se je priklonil še enkrat, in župnik je odkorakal visoko zravnati in resen proti svojemu domu.

Pot je šla v ravni črti po sredi vse vasi, da se je video že od tu do župnišča, belečega se daleč tam na koncu.

Župnik je gledal naravnost predse. Vse je bilo tiso mno. Pred eno izmed zadnjih hiš je stalo še vedno dvoje starih žen, ki sta bili pri njegovem masi, a sta izginili zdaj, ko sta ga ugledali, naglo svaka v svoja vrata. Tudi nekaj otročajev se je umeknilo v hiše. Tuinjam je stopil kdo na cesto, in če je bilo še dovolj daleč, se je obrnil v čudni, zadregi zopet nazaj; če pa že ni mogel več, se je zganil in potegnil klobuk plaho in spostljivo z glave.

In župnik je odzdravil kratko in resno ter šel dalje. Ko je bil pa že mimo, so prihajali zopet na prag in gledali za njim, kako je stopal tako visok in mogočen proti župnišču, in kako so odmevali njegovi koraki tako svečano med hišami.

Deset let je že hodil ob tej uri dan na dan tod mimo, in vedno enako so gledali ljudje za njim, in nekaj velikega, sretega je ostajalo za njegovimi koraki in legalo mehko in težko na njih duše...

Oni dan je rekli nekdo v polni gostilniški sobi o njem, da se ne zasmeje nikdar na glas. In vsi so ga pogledali in se spomnili šele zdaj, da se njih župnik res nikdar ne zasmeje. In v vseh srcih se je zgentito nekaj plašnega in spostljivega. In, stari Zalar je rekli, da je zdaj že Bog bolj daleč, odkar je prisel župnik Orel k njim...

Sicer pa niso govorili radi o njem. Izpočetka pač so ga ogledovali in ugibali, a potem niso vedeli niti sami, kako jima je zamrla vsaka beseda, in da so ga pogledali od strani in kakor bi ga prosili, naj rajši neha, če je hotel kdo govoriti o njem... Tako čudno daleč je bil...

Celo njegovi predniki so jim postajali bolj in bolj daleč, in že rajni župnik je stal tam nekje za njegovim hrbtom in bledel in ginil bolj in bolj, kakor sene, kakor spomin...

Samo še kaj prav kratkega in premišljenega se je izgovorilo včasih. Na vernih dušah, ko so se vračali ljudje tako tisto iz cerkve od večernega mrtvaškega opravila, je rekli Podmejan, da je bilo noč, kakor da so bili celo mrliči v cerkvi. Ta beseda je šla potem tiso in neslišno dalje, in zvečer so je bile polne vse hiše čez široko planjavo; in če je šel človek po svoji poti čez njo, se mu je zdele, da hodi še vedno po grobiščih, takoj čudno plaho so brele lučke iz vseh oken...

In pozneje je prisla še ena taka beseda od nekod; da je župnik morda svetnik in da je človeku prav tako, kakor bi šel k obhajilu, če gre v župnišče. In odtlej so občutili vse isto; in tesno, o obenem sladko praznično jih je bilo pri srcu, ko so edpeli velike, vežne duri. Nad njimi je zazvenel zvonček, in njegov tanki glasec je strepel tja po temenm hodniku, kakor bi hitel klicat...

Župnik je došel do svoje hiše in vstopil za svojo materjo, ki ga je že pričakovala z zajtrkom. Použil je mokre skodelice kave in en sam koček kruha ter si potem pričkal smodko.

"Bog ve, ali pride gospod kaplan že danes ali šele jutri?" se je oglašila mati in pogledala po cesti na južno stran.

ti ta čas v to, da se predstavi dekanu in mu ne bo treba radiča še enkrat v trgu.

Napotil se je tja in potrkal.

Mož kakih šestdesetih let, sivih las, a še vedno posebno prijetnega in vedrega lica se je obrnil od zgornjega konca mize, kjer je sedel z mladim duhovnikom pred debelo računsko knjigo.

"Dovolite, gospod dekan!" je reklo Ribnik, ko je bil pozdravljen. "Jaz sem novi kapelan na Poljanah, in sem se vam prisel poklonit, gospod dekan."

Dekan mu je prišel naglo naproti in mu z obema rokama stisnil desnico.

"Naj bo kakor hoče, a veselim se ga vendarle. Preveč težkih poti si imel sam; in zdaj, ko boš imel pomoci, boš gotovo bolj zdrav."

"Kar se tiče tega, tudi nobene ne rečem", je skomizgnil on resno.

"No, kaj hočeš, mlad je še. Tudi tega se ne bojim", je vzliknil nekoliko razdraženo. "Sicer pa ni bilo nič hudega. Skof mi je reklo, da je bil v semenisci naravnost vzornega vedenja in da se je bal v Zatočju samo raditega zanj, kaj ne?" je hitel dekan.

"Samo dve", je odgovoril Pasar in položil knjigijo na stran. "O Ribnik je bil vedno vzor, svojim kolegom!" In potapljal ga je dobrohotno po ramanu.

"Čul sem že, čul sem že!" je priklom dekan in primaknil še en stol k mizi. "Toliko bolj dobro došli! Sedite no, prosim, da trčimo enkrat na vaše zdravje. Vi ste bili v Zatočju, kaj ne? Eh, seveda, velika razlika Zatočje in Poljane. Pa je že bolje tako za mlade gospode, da gredo prej nekoliko v puščavo in se tam pripravijo za poznejše življenje. Vaš oče je bil sodni uradnik, kaj ne, gospod Ribnik?"

"Jaz ga nisem prosil. A če ni skritega nič drugega pod tem, je itak vse prav."

Gledal je za hip resno predse in zamahnil nato po zraku, vstal naglo ter odšel v sobo na drugi strani veže.

Župnik se je nasmehnil iznova, potem pa je zamrmral bolj sam zase:

"Da, seveda, komu ga je hotel ka dati, če je tako!" je vzliknil. "Srečen, da pride v tako varstvo!"

Župnik se je nasmehnil iznova, potem pa je zamrmral bolj sam zase:

"Jaz ga nisem prosil. A če ni skritega nič drugega pod tem, je itak vse prav."

Gledal je za hip resno predse in zamahnil nato po zraku, vstal naglo ter odšel v sobo na drugi strani veže.

Okrug pete ure popoldne se je pripeljal kapelan Jurij Ribnik v Sentjanž.

Napotil se je naravnost na obsežni vrt hotela "Pri angelu" ter si naročil čašo piva. In sedel je tam delj časa; a slednjič mu je postalno pusto samemu.

Premišljal je, kam bi se odprial. K strijci ni maral nikakor, dokler ni bil gotov, da je že iz urada. Vedel je, da bi ga sprejela tudi njegova žena prav tako presrečno, a spomnjal se je dobro, kako čudno mu je bilo že takrat kot dijaku v njeni družbi, ako sta bila sama. Seveda je bil takrat še napol otrok, toda nazadnje ne bi vedela morda še danes, o čem naj se menita dolgi dve uri. Takih dam ne zanima, kar zanima njega; in potem je vendar vsa tista ljubeznost samo prisiljena.

Odločil se je zatorej, porabi-

"To je treba umeti... To je treba umeti in poznati gospoda župnika Orla", je ponovil Pasar še bolj počasi, in videlo se mu je, da oprezzo isče pravili besed. "Gospod župnik si je ustvaril namreč v teh desetih letih, odkar je na Poljanah, svoj lastni svet tam gori in si ga ogradi prav s trnjem okrog in okrog. In rajši ba obdeluje sam, nego bi hotel tvegati, kakor mu kdo naseje ljuljke v njegove brzade, kakor se je izrazil sam. To je pravi Črnogorec!"

"Nekateri mu tudi pravijo takto." Dekan se je veselo zamejal.

"Toda jaz mu vendar ne bom sejal ljuljke! Bog varuj!" se je zavzel Ribnik ves zbegani in gledal zdaj enega, zdaj drugega.

"Počasi, počasi, da se razumemo!" je miril dekan. "Gospod župnik Orel je sila moder mož, to boste že spoznali..."

"Dá, to so mi že pravili. Nekdo mi je celo reklo, da takih sploh ni veliko..." je pripomnil Ribnik, a že prestrašeno obstal. Dekanovo čelo se je manoma stemnilo. Pasar pa je kar scepatal. "Vedno iste fraze! Tega mu tudi nihče ne jemlje —", je reklo trdo. "Toda dandanašnji ne zadostuje, da je duhovnik samo še tako globok mislec in modrijan. Treba nam je praktičnih mož in umnih voditeljev v težkem boju, ki ga bijemo. Nihče ne mere nicesar očitati župnika Orla!" je pristavl mirneje. "Vzoren, naravnost svet mož je, in vsi globoko spoštujemo njegovo učenost, modrost in čisto življenje. Tudi njegova čreda je taka, kakršne je vreden tak pasir. Toda — danes je tako, kakor bo pa jutri? Kaj bo, če pride volk med ta jagnjeta? Kaj bo, če pride sovražnik ponoči in naseje ljuljke? Te ljuljke, ki se bojimo mi, in ne one, kar umeje Orel pod to besedo? Že lani smo trepetali, ko je bil imenovan za učitelja po smrti blagega Tomiča, zagrizeni naš asprotnik Krsnik tja gor. Že res, da je sedaj še mirje — baje so Krsnika prisili, seveda iz same prekanjenosti, njegovi lastni pristasi, da miruje — toda kaj potem, če spoznajo hinavci nekega lepege dne, da je prišel njih čas in vržejo kranko z obraza? In kdo nam je porok, da Krsnik ne pripravlja že svojega zlobnega dela? Ti imas bistre oči, prijatelj; tvoja naloga je, da opazuješ in čuješ!... Ali si umel? Častna je tvoja naloga in laskava; glej, da se izkažeš vrednega velikega zaupnika, ki ga imajo tvoji predstojniki do tebe. Seveda pa je tvoja misija strogo zaupna; tega mi ni treba šele posudjati!"

"Kaj je gospod župnik proti kaplanu?" je vprašal Ribnik presenečen. "Misliš sem, ko je fara tako obširna in raztresena, da je sam..."

Dekan je pogledal v zadrgi predse in vendar vse hibal bolj reči, ki je posegel Pasar vmes:

"Ali prenočite danes tukaj?" se je oglašil naenkrat dekan, ki je gledal ves čas, ko je govoril.

ribnik, skozi okno in risal malomarno s prsti po steklu.

"Da, gospod dekan. Pri gospodu sodniku. Gospod sodnik je moj stric, kakor najbrže že veste."

Ribnik je bil tako presenečen, da je izgovoril te besede, ne da bi jih bil slišal niti sam, zato izstopiti že iz normalne. Ali ne veš, da sem hodil že zvezel. A Pasarjev začuden kot dijak čez počitnice v Sent-

janž? Res, gospoda dekana takrat še ni bilo."

"In, sele tri leta sem tu", je priklimal dekan.

"A tako, tako," je ponovil Pasar zbeganaobraza. "No, to nič ne de. Veš, da si duhovnik, in veš tudi, kakega mišljena je tvoj stric?", je dostavil skoraj preteče.

(Dalej prihodnjič.)

Beseda znanstvenika

Armand Gautier, član Francoskega Inštituta in avtor slavne knjige glede branitve, jebral posebno razpravo pred akademijo medicine, ko je opisoval zdravilno in redilno vrednost vina, in je med drugim dejal: Vino je koristno starcem, katerih moč zginja, okrevojocim, gozdarjem, raziskovalcem, ljudem, ki živijo v mrzlem, vojakom v zimski kampanji — skratka vsem, ki delajo v neugodnih okoliščinah, ki morajo žrtvovati velik del energije, da dobijo svojo redno moč v kratkem času, kajti energija vina daje skoraj hipno pomoč.

TRINERJEVO AMERIŠKO GREJKO VINO

ima vse redilne snovi naravnega rudečega vina v sebi, vse zdravilne lastnosti, in je še poboljšano z esencami zdravilnih zelišč, ki so prave zdravilne vrednosti. To sijajno zdravilo

**ŠČISTI PREBAVLJALNE ORGANE,
ODPRAVI ZAPRTJA,
PREPRECI BOLEST, GLAVOBOL,
POVZROČI BOLJO PREBAVO,
POVRNE APETIT,
UTRDI SISTEM,
ZAVRNE SPLOŠNO SLABOST,
VAM POMAGA DO ENERGIJE,
PRIGANJA K DELAVNOSTI,
POVEČA DELAVNOST.**

Torej, če želite biti zdravi in srečni, vprašajte vedno za

TRINERJEVO AMERIŠKO GREJKO VINO.

Po lekarnah.

Cena \$1.00

JOSEPH TRINER,

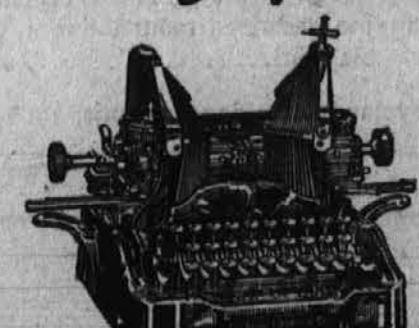
Izdvojalec

1333-39 So. Ashland Ave., Chicago, Ill.

Pri obodih, izpahlinah, mišičnih bolestih, poskusite Trinerjev liniment. Vas bo zadovoljil. Cena 25 in 50¢, po pošti 35 in 60¢.

Novi model strojepis

The — No
OLIVER
The Standard Visible Writer

KUPITE GA SEDAJ!

Da triumf strojepisa je tu.

Pravkar je izšel — prišel je leta prej, predno so eksperti to pričakovali. Izdelovalci so se trudili leta in leta, da naredijo ta strojepis. In Oliver je zopet zmagal kot je zmagal tedaj, ko je prišel prvi Oliver strojepis na trgu. Nobenega strojepisa ni na svetu kot Oliver št. 9. Pritisak gumbov na stroj je tako lahk, da mačka s tačicami lahko pregiba gumbe.

SVARILO.

Vse novosti, ki jih dobita pri Oliver strojepisu so kontroliранe z Oliverjem. Celo naši prejšnji modeli, kakor so bili slavni v istih časih, niso imeli dvojnega pristiska za spremembne črke.

Vsa kontrola 84 črk je v malem prst desne in leve roke. In vse te črke in znake pišeš z 24 gumbi, najmanj kar jih je sploh na kakem strojepisu.

Pisal vse strojepis lahko nemudoma pišejo tudi na Oliver in sicer hitro in lahk.

17 CENTOV NA DAN.

Pomnite, da popolnoma novi št. 9. Oliver strojepis je največje vrednosti v strojepisu. Ima vse naše posebne znajdbe, vidno pisavo, avtomatičen predelovalnik, dvojno spremembni za črke, trak, ki ki piše lahk v dveh barvah in vse druge iznajdbe.

Klub temu smo se odločili, da prodamo ta stroj vsakomur za 17 centov na dan. Vsak, ki ljubi stroj, popolnoma lahko dobi ta strojepis, najboljšega sestava na svetu. Dvojna vrsta pismenk, kakor želite.

DANES PIŠTE ZA PODROBNA POJASNILA

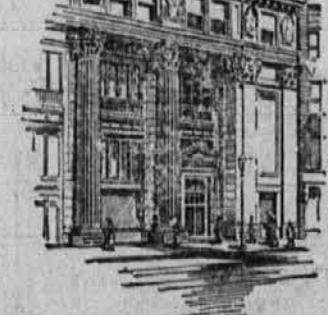
in boste eden izmed prvih, ki se seznanijo s tem krasnim strojem. (Prepričajte se, zakaj skoro vsakdo najraje ima Oliver. Pošljite nam dopisnicu. Nič se vam ni treba zavezati. Nam je v največje veselje, da vam razložimo, kako se Oliver rabi.)

THE OLIVER TYPEWRITER CO. 946 Prospect Ave., Cleveland, Ohio

Vi lahko dobite Oliver v najem za 3 mesece za \$4.00.

1873

1916

DANES

VI ste prisreno povabljeni, da se udeležite odprtije naših novih prostorov v New England Building, kjer nudimo ljudem v Clevelandu in okolici vse ugodnosti in domač atmosfero najboljše opremljene trgovine s knjigami in pisalnimi potrebščinami.</p